

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1969 METAI, RUGPIŪCIO MĒN. 2 D. / AUGUST 2, 1969 / PART TWO NR. 180 (31)

Ketvirtasis gundymas

ANTANAS MACEINA

I
Kristus buvo gundytas tris kartus: duona ("sakyk, kad iš šitu akmenų pasidarytu duonos", Mt 4,3), stebuklu ("pulk žemyn", Mt 4,6) ir valdžia ("as Tau duosiu višą šią valdžią", Lk 4,6). Višiem šiem gundymam Jis atsispėrė, ir "velnias atstojo nuo Jokik laikui", (Lk 4,13). Luke pastaba "iki laikui (usque ad tempus)" yra be galo prasminga. Ji reiškia, kad gundytas yra pasiryžęs grįžti ir savo viliones testi toliau. Be abeo, jis negali grįžti i gundytą Kristaus, esančio garbe. Bet jis grįžta ir gundo Kristū, besiskleidžiantį laike bei erdvėje; tai yra: jis gundo Bažnyčią. Nes Bažnyčia, būdama Kristus istorijoje, yra gundymams taip lygiai prieinama, kaip ir Kristus, kol tebegyveno mažajame buvime. Tiesa, šie Bažnyčios gundymai kinta pagal istorinį metą, tačiau jis nesiliauja niekados. Kiekvienu savo gyvenimo tarpnį Bažnyčia yra ištinkama ketvirtuoju gundymo.

Jeigu mums reiktu apibūdinti, koks yra šiandieninis Bažnyčios ketvirtasis gundymas, turbūt ne sulystume pasakę, kad tai yra prievara meilei ikyvendinti. Savo knygoje "Dvasinio gyvenimo pagrindai" (1882-84) VI. Solovjovas teisingai pastebi, kad gundymas ištinka tik "Dievo žmogu", vadinas, žmogu geros valios ir kilnios širdžias, nes "bediev žmogus gundymo nėra reikalingas: jis vykdo piktą sugadintos savo prigimties deka" (skyriuje apie malda). Bet kad gundymas galėtų būti "Dievo žmogui" priimtinis, jis turi pasirodyti, pridenęs "gėlio išvaidžą"; jis turi būti pergyvenamas kaip vertybė ir net pareiga. "Cia tad ir glūdi gundymo galia", sakoj Solovjovas.

Si Solovjovo pastaba kaip tik ir pasivirtina prievaro gundyme. Vykdymai artimo meile yra aukščiausias Krikščionybės įsakymas, kuriuo remiasi jos prieštūs bei ateitis. Istatymas ir pranašai. Artimo meilės vykdymas apreiskia mūsų meile Dievui kasdienoje, o jo nevykdymas paverčia mūsų būti didžiuoliu melyni Viešpaties akivaldoje (plg. I Jo 3, 17-8; 4,20). Betgi šiame pasauļe esama tiek artimo neapykantos, tiek skriaučių bei neteisybų,



Georges Rouault (prancūzas, 1871-1958)

Kristus priemiesčiuose (Fukišima kolekcija, Tokio)

jais tad ir tenka kovoti — tiesiog, akis i aki, nes pats priešas yra toli, labai toli: neprieinamuose rūmuose. Kokia tragedika. Norint padėti vargstantiems, reiki žudyti visų pirmą tuos pačius vargstančiuosius: jų sūnus ir tėvus, paliekant dar didesniame skurde bei nušiminime motinai ir žmonas su vaikais. Piktas, priesinges gėlio kauke, sunaikinė galop patį gėli, kurio kauke jis nėšoja. Cia tad ir glūdi kiekvieno gundymo galas.

Be abeo, "Dievo žmogės" šiandien gundymui vairgiai pasiduotu, jei nebūtų šalia sajūdžio, pasiskel-

busio revoliuciniu savo esmėje, negu Bažnyčia ir Evangelija. Štai kodėl anie "Dievo žmogės" ir pradeda komunizmu tikėti, juo domėtis, jam milintis ir dėtis į jo gretas. Jiem pasivaideina, kad tarp komunistinės ir krikščioniškosios artimo meilės skirtumas išnykst, nes abi jos kovojančios už paniekinto žmogaus pakėlimą. Jiem atrodo, kad atėjės laikas paisyti ne praeities, o žiūrėti į ateitį ir tuo būdu žengti petys petin su visais, kurie žlugdo ši melaginė ir neteisinga gyvenimą. Komunizmo išnirimas artimo meilės vardu

(Nukelta i 2 pusl.)



Georges Rouault

Kristus tarp apaštalų

(Jacques Gelman kolekcija, Mexico).

Šiame numery

- Intelektualų protestas prieš tironiją.
- Ketvirtasis gundymas.
- Kuklų laureatų užkalbinant.
- Jorge Guillen elleraščiai.
- Vincas Krėvė savo laiškuose 1944 - 1954 m.
- Operos libretų pavertus mazybe.
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Spogliai ir dygliai.

Kertinė Parastė

INTELEKTUALŲ PROTESTAS PRIEŠ TIRONIJĄ

Julien Benda yra tiksliai pasakęs, kad Sovietų vyriausybė tai barbarai, kurie gėdisi savo barbariškumo. Jis stengiasi kaip galima užmaskuoti, bet vis dėlto jo neatsisako.

Nauja barbariškumo apraška — nušalinimai iš redakcijų, iš vadovybės postų tų asmenų, kurie ima nori kiek laisviau, savarankiškiau galvoti. Tai teroras prieš kirbinguosius, konformizme nepaskendusius piliečius. Vienu iš tokiai yra Pavelas Litvinovas, vaikaitis aukštojo Sovietu pareigūno porevolucioniniais laikais.

Pavel Litvinovas buvo fizikos profesorius Lomonosovo institute Maskvoje. Kai 1967 m. Maskvoje buvo surežisutus teismas prieš rašytojus Ginzburgą, Galanskovą, Dobrovolski, Laškovą, Litvinovas drauge su nuteisto rašytoju Danieliušu žmona Larisa teismo koridoriuose dalino atsišaukimą į pasaulio opiniją prieš tuos prievaros veiksmus. Netrukus ir Litvinovas buvo areštuotas.

*

Bet jo ryžtas prieš raudonąją tironiją nėra platus atgarsio visoje Rusijoje. Jam ėmė siūsti užuojuotos laiškų telegramas. Surinkus eilę tų dokumentų, jie buvo persiūtū užsieninėi ir išspaustinti atskiru leidiniu:

"Dear Comrade.

Pavel Litvinov and the Voices of Soviet Citizens in Dissent."

Redagavo K. Van Het Reve, Leydeno universiteto profesorius. (Holland Pitman leidykla, New Yorke. 199 psl., \$4.95). Ivarūrū pareiškiamai čia išspaustinti originaliai rusų kalba ir anglų vertime.

Cia randame balsų, rodančių, kaip patys rusai yra ištroškė laisvės, kaip jie užjaučia valdanties komunistų "kilkos auks" ir protestuoja prieš tironišką raudonosios diktatūros priespaudą. Vienas patriotas, kuris pasisako net nesas pažįstamas Litvinovui, rašo:

"Geros sveikatos ir sėkmės Jūsų šventimo darbe, kovojant prieš tamsuolius".

Vienas tyrimų studenetas (dėl represijų pavojaus pavidės neskelbiamos ar net nebuvu paduotos) taria:

"Noriu išreišksti savo pagarbos jausmą ir pasidžiavimą jūsų ryžtinga ir drąsia iniciatyva, kam, be abejonių, pritaria dauguma mūsų žmonių".

Mokytojas:

"Nuoširdus sveikinimai... Stebimės jūsų ryžtų. Linkime milžino jėgos ir išvermės jūsų teisingumo užmojuje. Garbė jums, brangūs rusų liaudies žmonės!"

*

Grupė Maskvos universiteto humanitarinių mokslų studentų:

"Mes solidarizuojame jums. Jūsų iniciatyva yra didelės svarbos kovoje už žmogaus teises ir už sužinominių sovietinių santvarkos. Su gilia užuoja ir dideliu dėmesiu mes stebime, kas darosi su

jumis ir jūsų draugais. Esame išitikinę, kad galutino išvadoj asmens laisvės idealai ir tikroji demokratija triūmuos ir kad jūsų vardas figūruos kovos istorijoje. Geriausioji jaunosis kertos intelligentijos dalis yra jūsų pusėje".

Slepanties nuo raudonųjų pareigūnų persekiojimo, anominiam laiške yra rašoma: "Jūs dabar tapote asmeniu, kuris yra arčiausias visų garbingų mūsų krašto žmonių širdims. Laiškas, kuri parašėte Jūs ir Larisa Daniel kaip šauksma į visą pažangiajā žmoniją Vakaruose, o drauge ir į mus, yra įrodymas nuostabios valios ir didžiausių nuopelnų. Šiandien, sausio 12 d., tas raštas buvo perduotas per (britų) BBC radiją ir visas pasaulis klausėsi sulaike kvaipa... Ir daugelis lenkiasi prieš jūsų iniciatyvą ginti nelaimingusius... Tai jums sako komunistas, kurių mūsų idėjų likimas nėra indifferentiškas dalykas... Jūs atskavote naujųjų faizmą, kuris, kaip chameleonas, dabar priėmė garbingą raudoną spalvą... Net caro laikais rašytojai nebuvę taip teisiami. Tokie dalykai teigia ivykti ten, kur žydi faistištinė praktika".

Maskvos moksleivių grupė savo laiške sako: "Mūsų seneliai ir tėvai buvo šaudomi, mirė koncentracijos lageriuose, žinojo visas Stalino reakcijos baisenybes. Mes suprantame, kaip baisu gyventi apsuptytiems tylos ir baimės... Negalime tyli, kai visur aplink mus demagogija, laikraščių melai, išdavimas... Mes prašome parskelbti ši laišką, kad būtų žinoma mūsų amžiaus jauniems žmonėms ir kad rašytojų likimas būtų išspėstas pagal teisinių singumą..."

Net iš Rygos atėjo žodis: "Žaviuosi jūsų ryžtų..."

Iš Podolės vienas rašo: "Negaliu išreišksti savo susižavėjimo (ir tai ne vien mano) Jūsų drąsa ir neprilygtamu heroizmu šiam prievaro teisės išvadu... Kartu su jumis reiškiau pasipiktinimą, kad tėsiavos Baltramiejus išvaišių žudynės, organizuojamos piktybės ir revolverio geniaus. Matyt, kad neribota valdžia, visuotinis melas ir veidmainystė (kurių kai kam pri Valtrumi, o kitų praktikuojami iš pareigos) mūsų vadus nubloškē į tokia padėti, kad jie ignoruoja savus išstatymus ir komunizmą transformuoja į pagrindą nusivylimams, baimėmis ir anekdotams..."

Iš Arzamo atėjo skundas: "Ar pažiūstate visiškos despacijos jausmą, kai matote ap linkui sieną, kuri Jūs atitveria nuo pasaulio ir nuo gyvenimo, sieną, kuri jūs triuškina, ir tu arčiau negali padarati, kad jūs nublokštume? Štai kai aš jaučiu, kai stebiu tą sieną, triuškinančią pagrindines teises žmogaus sąžinės laisvęs, (Nukelta i 4 pusl.)

Kuklūjį laureatą užkalbinant

Kan. Mykolas Vaitkus apie savo išgyvenimus, beskaidant lietuvių ir pasaulinės literatūros puslapius

Gerbiamas Kanauninke, žino- karta Jums išgyventi vieną kuri kad esate perskaite visa, kas reik- šmingiausio yra sukurta mums kaimyninėmis ir pagrindinėmis pasaulio kalbomis. Jeigu savo as- meniškai kelyje pasirinktumėt ir kaip jū norėtumėt pakartoti; ly- giai taip, kaip jau karta išgyve- note, ar antrukart pasielgtumėte kiek kitaip?

— Nors savo kunigystės pasi- rinkimui buvau ir esu visai paten- kintas, tačiau, jei taip Dievulis leistų, norēčiau, platesnio patyri- mo dėlei, pagyventi ir kuriame nors pasauliniame luome.

— Žinodami Jūsų literatūrinio akiračio platumą, neabejojame.

Gi premijuotosios Jūsų atsimi- nimių knygos mūsų ir yra tas a- kivaizdūs Jūsų kuklumo pavys- dys, kai atsiminimuose, gyveni- mą stebédamas, kalbate vis geru ir šviesiu žodžiu apie kitus žmones, vis apie įvykius, niekur jo- se saugę i pirmajį planą neiški- damas. Jūsų atsiminimus skaity- dami, mes žavimės Jūsų spalvo- mis, kuriomis tapote tą ar kita laikotarpi, gérinės brūkšnio leng- vumu ir akvarelės šiluma piešia- muju žmonių portretuose. Bet ne karta tokiose vietose krūptelejam ir lyg daivomės, klausdami: bet kur čia Pats Vaitkus, iš kurio kulkas kampučio Jis čia taip akyli- viskai stebi, niekur neišbégdomas priekin?

Tad atleiskite, Gerbiamas Lau- reate, kad tokia proga norėtume čia prakalbinti patį Kuklūjį Vai- tkū. Apie kitus taip sažiningai ir spaplingai parašes, tegu bent kiek pasipasakoja ir apie save.

— Sakykite, kas, kada ir kaip labiausiai lémé, kad visą gyvenimą triūsėte ir tebetriūsate lite- ratūros baruos?

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klasikų knygų, ypač Puški- no, Lermontovo, Gogolio, o iš Vakaru, Europos — Dikeenso, Walter Scotto, Al. Dumas'o sen., Jul. Verne'o, Goethe's, Schillerio, Henr. Senkivičiaus. Knygą pa- milau, nelyginant girtuoklis bu- telį. Buvo man labai įdomios au- torių biografijos. Tad išsigedžiau ir aš pasidaryti autorium.

— Jeigu Dievulis leistų antra

Kan. Mykolas Vaitkus

Nuotrauka Vytauto Maželio

— Kai anais laikais (1895– 1903 m.) mokėsi rusiškose vi- durinėse mokyklose — Palangos progimnazijoje ir Liepojos gim- nazijoje — jų bibliotekose būta rusų klas

Vincas Krėvė savo laiškuos, 1944–1954

(Atkelta iš 3 ps.)

tuose leidiniuose, jei patys kurių svarbesnais klausimais nesugebėsime nieko, tinkama paruošti. Tikiuosi, kad šiuo reikalui prof. Sennui ką vertingo pasiūlysi. Man asmeniškai labiausiai pageidaujamas lietuvių kalba leidžiamas almanachas, kuriamo galėtumėti tarpinio darbo vasis. Bet gerai numanau, kad jis mažiausiai turi davinėti giminę. Bet aš tesiog tikiu — stebuklu. Tuo reikalui turi geru sumanymu p. Aleksandriavičius (Aistis. — VM). Esu jau keliis kartus kalbėjės su prof. Sennu dėl sudarymo liuanistikos centro, bet ši klausimą jis sieja su tuo, ar pasiseks prie Pensilvanijos un-to surkti lituanistikos skyriu. Viskas pareis nuo to, ar susiras žmonių, kurie panorėtū studijuoti lituanistikos dalykus. Vykdamas Ameriką, Bremene ir vėliau laive pasinaudoujus proga, kad teko daug laiko praleisti su kun. Ražaičiu. Ikaibinėjau jį, kad jis susirūpintu lituanistikos mokslo centro sudarymu ir suagruotu tuos sluoksnis, kurie labiau, negu kiti, galetų parenti tokį sumanymą. Galima būtų čion sutraukti visas mosklines ir meno jėgas iš išeivijos. Šioje minčio jam labai patiko ir pažadėjo tuo reikalui išvyskyti plėčiausia agitaciją. Bet ar ne pamiršo, pasiekęs Ameriką ir išitraukęs į kitus darbus. Labai norėčiau susitikti su Jumis. Būtų galima visus šiuos klausimus nuodugniai apstvarstyti ir pasiruošti darbui" (1947.5.8).

Krėvei, kuriam Lietuvos nuo pat nepriklausomybės pradžios itin arti širdies buvo literatūros žurnalių reikalas (jis su kitais organizavo, bendradarbiavo, o kai kuriuos ir redagavo — Skaitymus, Gaires, Barą, Pradus ir Zyguitus, Gaisus ir kt.), tas dalykas iš čia Amerikoje labiausiai rūpejo: "Vis labiau išsitinkin, kad lietuvių kalba almanachas (neperiodinis žurnalas) vis labiau išgyja realu pamata ir turi pilna galimybę gimiť ankščiai, negu kiti sumanysti leidinių" (1947.5.12). Tokį almanachą ketino remti ne tik raštai, bet ir lešomis. Rašė J. Aisčiū: "Dėl Jūsų sumanymo, apie kuri rašėte pirmame laiške, tai yra — apie išleidimą, nors nedidelio rinkinio-almanacho, man atrodo, kad jis lengvai išvirkomas, jei būtų Europoje spausdinamas. Dalykas tame, kad ten jau atspausdinta mano knyga 'Raga-

nus' ir baigiamas spausdinti 'Siaudinėje pastogeje'. Is leido abi šias knygas p. Br. Sulaitis ir klausia, ką turi daryti su honoraru, kuris man priklauso. Jei Jūs tam pritartumėt, aš norėčiau visą tą honorarą pavesti spausdinimui Jūsų sumanysto leidiniui. Manau, kad jo užtektų spaudai apmokėti. O jei kiek pritrūktų, tai gi dar ateityje laukia honoraras už 'Dangaus ir žemės sūnus'. Nėmanykite, kad tuo aš save nuskriausiu. Už 'Dainavos šalies padavimus' honorarą aš išdalinau D. P. reikalams ir buvau nusistatęs tą pat padaryti ir su honorarū už šias dvi knygas. Bet būsiu labai patenkintas, jei jis galės sunaudoti Jūsų sumanymą išgventinti. Kai gausiu Jūsų pritarimą, parašysiu p. Sulaičiui, kad mano honorarą pavedu Jūsų disposicijai, o ten jau Jūs tarsitės su juo visais spausdinimo reikalais" (1948.11.26). Tuo reikalui rašė ir savo veikalų leidėjui, tada dar Vokietijoje tebegyvenusiam: "Dėl honoraro, kurį ketinate man sumokėti, tai štai ko norėčiau Jūsų prašyti: mes su p. Aisčiu-Aleksandriavičium sumanėme išleisti almanacha, nedidelį, 60-70 puslapį, ir manome, kad jis geriau būtų spausdinti Vokietijoje. Tikimės, kad mums padėsite techniškai atlikti ši darbą. Spausdinimo išleidimą padengti panaudosime mano honorarą. Jei to neužteks, pasistengsime prisūtis iš čia" (1948.12.3).

Patyres, kad A. Kairys organizuoja "Naujosios Aušros" žurnalą, Krėvė nuoširdžiai džiaugėsi: "Gerai, kad atsirado energingesnis už mus žmogus, kuris tiki si sugebėti leisti literatūros žurnalą. (...) Duok Dieve, kad pasiekėtū ne tik gerai pradeti, bet ir testi juo išgaujusiai darbą" (1947.7.31). Ir taip pat nuoširdžiai apgailestavo, išgirdęs gandus, kad "Naujoji Aušra" likviduojasi: "Girdėjau, kad "N. Aušra" yra jau nukeliauvi i amžinybę. Labai gailiuosi. Matau, kad man tiešiose nesiseka: kai galutiniai baigiai savo veikalą ir galėjau raštai sušelpti "N.A.", ji mirė. Dabar gerai atjaučiu jaunus rašytojus, kurie paraše veikalus, nežino, ką su jais daryti, kur juos padėti, nes ir aš pats šiandien atsiradau jų padėtyje" (1948.11.3). Beje, "Naujoji Aušra," kurioje buvo atspausdinti ir du Krėvės "Dangaus ir žemės sūnus" fragmentai, sustojo tik 1949 metais.

Tuo tarpu émė Ameriką gausiai važiuoti iš Europos lietuviai D.P., ir lietuvių literatūrinis gyvenimas sparčiai pakilo, kaip dar niekada Amerikoje. Tobulėjo senieji laikraščiai, atsirado nauji žurnalai, palyginti gausiai pradėtos leisti lietuviškos knygos, o naujoji rašytojų karta jau nuo Vokietijos stovyklų laikų émė reikštis naujais veikalais, naujomis temomis ir nauja



Georges Rouault De Profundis
(Privati kolekcija, Japonija.)

literatūrine pasaulėvalga. Krėvė atidžiai sekė naujuosis literatūrinius laimėjimus, ir tai jis džiugino: "Aš čia gaumu beveik visas knygas, kurios pasirodo lietuvių kalboje Vokietijoje. Mane labai džiugina, kad taip susitiprėjo mūsų jaunieji ir senesnieji rašytojai. Kai kuriu tiešiose atpažinti negalima, tiek yra ištobulej. Vargai ir skausmai rašytojams, matyt, atnės didelę naudą" (laiško ištrauka, spausdinta "Mūsų Kelyje", 1948.11.3, Nr. 61). Vis dėlto su naujausia literatūrų karta Krėvė ne susitapo ir liko nuošalaus stebetojo padėtyje: "Apie Škėmą ir visą jo sukeltą istoriją žinau iš laikraščių — su literatais jokių santykų neturiu. Beveik visus spausdintus jų raštus esu skaitęs — géruius sužydėjusiai lietuvių literatūrine kūryba išeivijoje. Tik rietenos ir kritika

vienu kitu man nepatinka. Gerai, kad esu nuošaliai nuo vis to. Esu nuošaliai, nes ryšiu su jaunesne rašytojų karta visai neturiu" (1953.8.8). Rašė tad karta M. Vaitkui: "Labai būtų malonu, jeigu (...) mes tikrai Jūsų susilaikume pas mus. (...) Bent būtų galima pasikalbėti su savo kartos žmogumi — su jaunaja karta nesurandi žmogus nei bendros kalbos, nei supratimo" (1952.11.14).

Ivairios mūsų literatūrinio gyvenimo naujovės, atrodė, liko Krėvei svetimos: "Dabar išiviešpatavo kūrybinės laikino pobūdžio srovės ir mažo išsilavinimo meno srityje žmonės linkę yra neigtis visa, kas jas neatitinka. Bet nereikia užmiršti, kad srovės ir srovelės keiciasi — gimsta ir išnyksta, o su jomis dažniausiai užmirštamai būna ir veikalai, kurie jų viešpatavimą laiku buvo išgarsinti. Tik tikras menas lieka amžinias" (1953.11.24).

Tad ir iš naujuju veikalų Krėvei labiausiai patiko tie, kurie daugiau mažiau atitiko jo tradicines literatūrines pažiūras: "Skaičiau Vincico Ramono apysaką "Kryžiai". Labai man patiko, gerai parašyta. Matyt iš pirmųjų puslapiai, kad autorius turi didelį talentą, gerai pažiūsta gyvenimą, kurį vaizduoja, ir veikalo kompozicijai beveik nieko negalima prikišti" (1947.12.4). Is kitų nauju veikalų Krėvei patiko, prisimenu, M. Katiliškio "Užuovėja" savo spalvingu Lietuvos kaimo atvaizdavimu, kuris turėjo būti tokis savas ir artimas "Siaudinės pastogės" autorui.

Daugiau kaip keturiadesimt gražiausių savo gyvenimo metų skyres literatūrinei kūrybai, Krėvė jos ir dabar negalejo mesti: "Šiuo metu noriu tik dirbtai ir dirbtai, kiek išgalu, literatūrinį darbą. Tieki daug norėtusių dar parašyti, tiek daug pasakyti, o juntu, kad neturėtai "termino", kuris leistu man viską padatyti, ka esu sumanęs" (1947.5.22). Ta reikala skubėti Krėvė ne tik jautė, bet ir ne kartą savo laiškuose pabrėždavo: "Nedaug, gal būt, laiko pasiliko gyventi, todėl tenka išnaudoti iškviekiančią valandę. Tieki daug dar turėti temų ir sumanymų, kad tam reikėtų išgali ramių metų, o pasitikėti sveikatai mano amžiuje jau negalima. Šiandien sveikas, kas atsikis rytojais dienia, negali žinoti. Kol buvau jaunesnis, nebrangiau laiko, o dabar galliuosi" (1948.8.18). Kitą kartą rašo: "Nežiūrint nepatogių spausdinimui salgy, visgi nenoriu išsižadėti savo darbu ir esu dar kai ką sumanys didesnis, jei tam užteks laiko. Geriau pasakius — gyvenimo" (1948.10.21).

(Bus daugiau)

Kuklų laureata užkalbinant

(Atkelta iš 3 ps.)

rius pasirinktumėte?

— Dramaturgus: Vyduна, Krėvė, Putina, P. Vaičiūna, B. Sruoga. Poetas: Donelaitis, Baranauskas, Maironis, Sal. Nėri, Putina, Kirša.

— Kaip vertinate mūsų literatūroje generacijų bei kartų kaičiai ir kai kiekviena jų, Jūsų namynu, reikšmingesnį mūsų literatūros raidon atnešė? Turia čia galvoj: Maironio amžininkus, po-maironių Putino, Sruogos, Kiršos ir kt. karta, Aisčio, Brazdžionio, Vaičiūlio ir amžininkų būrių ir pagalai jau tremties žeminkus ir dar jaunesnius.

— Jūsų paminėtosios kartos išnės iš mūsų literatūrą, ką pačios buvo gavusios iš savo amžiaus kaimyninių literatūrų, pridėjė dar ir savo dvasios turtu: Maironis bei jo amžininkai iš Goethe — Schillerio — Heinės — Puškino — Lermontovo — A. Pouchtino — Mickevičiaus — Slovackio — Hugo — Musset — Vigny ir kit. Putinas pradžioje buvo išgali stipriai pasidavęs rusų klasikų įtakai; vėliau — rusų sim-

bolistai, o pastudijaves Šveicarijai, ir prancūzų bei vokiečių simbolistų potraukiai, iki gan greitai emė sėkmingesnai kratytis svetimom itakom ir nuojo savais keliais. Pa-naišai buvo ir su Sruoga, Kirša bei jaunesniaisiais: iš kurios europinės kultūros dubenio daugiausia ragavo, iš ten daugiausia pasisavino ir savo dvasios bei kūrybos lobynui, vadinas, iš rusų, vokiečių ir prancūzu, o émuis ir lietuvių kultūrai kaskart labiau klestėti, imta ir iš jos lobyno kaskart dažniau bei giliav semtis. O tremties bangos į Vakarus atneštieji pateiks sau ir mums visiemis gražaus Vakarų lobų maisto.

— Jeigu iš dabarties dar tebe-gyvūnų rašytojų reikėtų Jums pasirinkti penkis, važiuojant i negyvenamą salą, kurių ir kokiais knygais pasiūtumėte?

— 1. Aisčio "Sesuo buitis", 2. Leonardo Andriekaus poezija, 3. Gliaudos "Ora pro nobis", 4. Ramono "Kryžiai", 5. Vaičiūlio "Pasakojimai".

— Jaučiame, kad vis turite pro-

gu ir entuziazmo pasekti šiandienius pasaulyne literatūros kelius. Gretinant visa tai su tuo, kas pasiekti šiandien ir lietuviškosios plunksnos, iki kokio laipsnio mes turėtume raustyti, o gal iš visai drąsiai galvą pakelti?

— Drąsiai galva pakelti galime, vertindami lietuviškąją lyriko poeziją. Meninė proza, deja, dar, palyginti negausinga ir ne-

drąsiai. Tačiau Vaičiūlaičio ar Ramono, ar Barono ir daugelio jaučių argi ne gyvastinga kūryba?

— Idomu būtų, kai Jūs Patys iš savo kūrybos (pirmo eilės pozicijos ir paskui pozos) atrinkumėte, sakytum aktoriui paskaitytis premijos įteikimo iškilmėse?

— Atleiskite. Tai padaryti neįstengstu prisiversti.

jame stalinizmo atgimime, naujojoje prievertos bangoje prieš kūrybos laisvę Sovietų Sajungoje to krašto ir viso pasauly gyventojai jaučia tą patį, kas išreikšta minėtoje knygoje, siunčiant pagarbos pareiškimus Litvinovui, išdrusiam pakelti balą prieš Kremliaus satrapus.

J. Pr.

Vienas inžinierius, gimus 1937 m., savo raštے pabrėžia: "Mūsų pareiga teikti jums paramą sunkioje padėtyje, kurioje jūs atsidūrėte savo garningu ir bekompromisiu pa-sisakymu."

Vienas laiškas: "Mes Maskvos moksleivai ir studentai, žavimės jūsų veikimui. Mes pilnai su jumis solidarizuojame. Esame tikri, kad tiesa triumfuos. Mes su jumis."

Ner vienas dvasininkas Litvinovui rašė: "Kai išgirdome, kai Jūs padarėte, kiekvienas krikščionių su giliu susijaudinimu jautė žmonių tarpe buvimą ir veikimą Kristaus dvasios... Jūs atstovaujate Rusijos inteligentijos sažinei... Juk jau Dostojevskis rašė: "Socializmas yra desperatiskas kelias tvarkytis žmogaus gyvenimą žemėje; jie iveda despotizmą ir skelbia, kad tai laisvė..." Laisvė be kitų krikščionių principų prilygsta tik anarchijai ir chuliganizmui..." Galime būti tikri, kad ir nau-

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4 % **4 3/4 %**

Mokamas už Vieng Metų Certifikatu sąskaitas Minimum \$5,000.00

PINIGAI INESTI IKI 15 D. PEŁNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

VALANDOS

Chicago Savings and Loan Association

5 1/4 % **4 3/4 %**

Certifikatu sąskaitos Cerifikatai išduodami tūkstančiams. Mažiausiai turėti \$8000. Peilnas mokamas kas šeši mėnesiai.

* Vacation Club * Notary Public Service * Sell & redeem U.S. Bonds
* College Bonus Savings * Free community rooms for Two large free park'g lots
* Home Mortgage Loans * your organiza'n meetings * Save-by-Mail Kits
* Home Improvement Loans * Cash checks and pay all * Travelers Checks
* Christmas Club family bills with our spec'l money order checks.
* Insured Family Savings

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION • SAFETY OF YOUR SAVINGS
UP TO \$15,000



Kristus Genezareto ežere. (Privati kolekcija, Roma.)

APDRAUDU AGENTURA
VAMU. gyvybės automobilių, sveikatos, būsto
Patogios mokėjimų sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave, PR 8-2233

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board
6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575
HOURS. Mon. 12 P.M. to 8 P.M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Operos libretą pavertus mažybe

Keletas minčių, dialogą su Vytautu Alantu užsklendžiant

STASYS LIEPAS

Vytautas Alantas savo straipsniu "Ar reikalinga remonto Santvaro Dana?" ("Draugo š.m. birželio m. 28 d. kultūrianiams prieš") išjungė į dialogą su manim, mėgindamas kritiškai pasverti mano straipsnį "Stasio Santvaro Danos libretas literatūrinės vertės klaustuke" (tilpusi ten pat geugės 31 d. nr.). Kiek jis užakcentavo muzikinio elemento operoje svarba, su juo visai dar galima būtų sutiki. Tačiau straipsnyje išpūstoji tendencija — Prokrusto metodui sumenkinti, ligi mikroskopinės mažybių sumažinti libreto reikšmę "Danai" ir apskritai operai — jau būtų reikalinga didelių remontų. Kažkodėl jis visu mano pagrindiniu tezėj net nenaigrinėjo, jas grindžiančiu argumentu nesugriovė ir mano dialektikos neparemontavo, visa tai pakeisdamas lengvo pasišypymo "menu".

Alantui atrodo, kad man "Danos" libretą analizujant, "kalbant apie muse, imama kalbėti apie dramblį". Tačiau ar iš tikruju "Danos" atveju libretas teatraliui tik "muses" vaidmenį? Argi ne jukingai jau pati Alanto straipsnio tokia antraštė, kai visa ligšolinė libreto ir operos istorija — tai ištisinė remontų ir amputacijų serija? Tiek ir prieš galutinę operos redakciją (libreto originalo rėmuose), tiek ir po jos. Nemanyčiau, kad dirigentas Aleksandras Kučiūnas, tiek patyręs ir eruditas teatralas, visos valandos "amputacijų" operacija siekta kuo nors kito, kaip tiktais operos veiksmo kompaktiškumą ir patį jos pasiekimą išgelbėti! Su Kučiūnu per visa operos statymo laikotarpį neturėjau absolūciai jokių kontaktų. Todėl atrodytu labai reikšminga, kad mudvieju libreto silpnybių diagnostė — jo ant "operacino", o mano ant analitinio stalų — taip gerai atitinko. Tatai įrodė 4MP scenos. Danos "O, lia-lia" motyvų ir kitų vietelių iškopiūravimas. Ar šie įdomūs ir, rodos, gana svarūs faktai taip pat bylotų apie mano analitinio užmojo bergždumą?

Ar libretas — tik negyvų kaulų komplektas?

Toliau Alantas tvirtina: "Operos libretas nėra daramatinis veikals, o dramatinio veikalo griaudai". Kas gi yra griaudai? At tai negyvų kaulų komplektas?

Tad jie, žinoma, jokios gyvos bei efektyviųjų itakos kompozitoriaus muzikos sukūrimui padaryti negalėtu, o tai jau, gero libreto atveju, būtų didelė erezija. Aš libretą apibūdinėiu, kaip specifinę dramatinį veikalų formą supatinga konstrukcija ir reikalavimais, kuriuos jai iškelia ir salygoja operos kompozitorius surksimai muzika. Ir trimaitis šaukiau: labai jau slėpnas libretas, tie negyvi "dramatiniai griaudai" nebegali atversti kompozitoriu nei patogiu struktūriniu galimybės nei kūrybinio įkvėpimo versmiu. Tada ir pagrindinius operos elementus — muzika, kad ir "drambliu" būdamas, ima tiktais "plonai" zyztis, lyg ta musėlė. Kaip bendra taisyklė, gera ekspresevi operos muzika gimbsta tik iš idealios santuokos su stipriu poetiniu, dramatiniu tekstu. Šią jų "magiškąjį" abipusė sąveiką ignoruoti bei visiškai nuvertinti yra jau Alanto nukrypimas nuo temos, kai kalbant apie dramblį, jo imama kalbėti apie muse!

"Gérējimasis" opera... be žodžių.

Kiek gi tai liečia operos klausytoja, tai pilnuitinė kontemplacija operos menu, jos teksto nesuprantant ar tik "vieną kita" žodį pagauant, irgi visai nejmanomas dalykas. Teksto nesupratimas visiškai suluošina sintetinius operos išpūdžius. Pažiūstu čia Bostono keletą operos mėgėjų "amerikonus". Tik highschoolė, vargšė,

Mano siūlomoji atomazga

Šaiypdamasis iš manęs kaip iš "operų ir libretų meistro", iš mano "dirbtuvėlės" ir "meninių instinktų", ponas Alantas greičiausiai nori pamiršti, kad kultūrinės dialoge aiški "muses" logika gali būti svarėsne, negu suniškiasvorio "dramblio" kūninié ekilibristika oponentui sutraiškinči. Bet gal daugiausia kredito jis laukia iš šio savo manevro. Išskaičiavęs man net visą aštuonętą dar galimų atomazgų ir jomis mane prie sienos priremęs, jis klausia: "Kažin kurią atomazga Liepas pasiūlytu autoriu?" Nė viena iš jų manęs nežavi. Kiek vėliau aš pabandyti iškelti dar vieną, jau seniai many glūdėjusi, sugestija. Tik mano pažiūros iš kurinio meninė vertė jai išpirsti lig šiol pilnos paskatos nedavė. Mat, aš galvoju, kad ir branduagiusias mūsų širdžiai patriotinis operos siužetas, išvystomas dar šiai kultūriniam aktualiniams politiniam fone, turės susidurti su begaliniais jo realizavimo sunkumais, jeigu bus nörima jį padaryti ne publicistiniu, bet grynojo meno kūriniu.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Daumantus, librete sakoma, turės gržti į Lietuvą savo žygio testi. Taigi Danos tolimesnė viso gyvenimo misija būtų likti savo mene Lietuvos populių ir Daumanto — žmogaus legendos — ikvėptąja trūbadūre. Po šiotokio remonto, operos paskutinei visų atsišvainimo su Daumantu scenai, kurioje jis vėl išvyksta Lietuvon pas kovos draugus, o Dana, tik savo meno sužadetinė, lieka viena laisvajame pasaulyje Lietuvos nelaimių bei Daumanto žygijų apdainuoti, gal galėtų tikti ir tokai motto:

"Jos meilės atgaila, jos išskaitėjimas nuo šiol jau bus til' Daumanto širdies plazdejimų daina, jų pačių liudijimais, sigrę sirgo dėl kiekvieno atomazgos, charakterio ar veiksmo niuanso. Jie gi sielojosi net, kaip vienu ar kitu libreto žodžiu būsimą klausytoją "pasiek". Verdi opero "Otello" pagrindinis herojus ligusto pažydo priepuolyje pasmaugia savo žmoną Desdemoną, bet patyres, kad jis anā nekalta nužudė, ir pats sau galą pasidaro. O jeigu jis būtų Desdemona tik gerokai apkūlės ir išmetės už duru, o pats, sakymis, nūjės į karčiamą pasigerti, ar operos meniniam išrišime būtų koks skirtumas? Beje, ir prieš šią paskutinę sceną libretistui atsivertų stipriu dramatiniu galimybų versmę.

Daumantui su Dana pagalliau susijungus, juk kaip nežmoniškai sunku jiem bus vėl pasirūpti tokiu herojišku — greičiausiai be kito žemisiko susitikimo — persiskrymu. Tai vėl didelė progna libretistui sukurti psychologijos daigais.

10 NAUJU — 20 DEMONSTRUOTU 1968 CHRYSLER

Paskutinė proga!

SUTAUPYKITE IKI \$3,000.00

nuo fabriko kainos.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

PLYMOUTH, VALIANT, CHRYSLER, IMPERIAL

4030 ARCHER AVENUE — TEL. VI 7-1515

Vartotą automobilį galite pirkti pradendant \$50.00.



Georges Rouault Klounas (Vladimiro Goshmano kolekcija)

Ketvirtasis gundymas

(Atkelta iš 2 psl.)

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Geriausia būtų Danai nueiti komp. Roberto Shumannu žmonas, garsios pianistas Klara Shumann, kelius, kuri anojasi pasirinko, jos vyrui iš proto išėjus ir pasimirus. Po to ji visą likusią savo gyvenimą dalį pašventė savo vyrui kūrybos išpopuliarinimui.

Tačiau Santvarui vis tiek jau daumanto personažu aiškiai perėjus į patriotiškai romantinę veną, gal gi ir Danai reikėtų stilingiau, negu tik nesubrandintu nusūžydumu, ta savo vyro romatinė atmosfera pratęsti. Tad mano siūlomoji atomazga būtų toki.

Nauji leidiniai

AIDAI, -969 m. birželio men. Nr. 6. Redaguoją Juozas Girmus, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122. Leidžia lietuvių pranciškonai. Administruoja g. Benvenutas Ramanauskas OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221. Metinė prenumerata 7.00 dol.

Šio numtario gyviusia ir įdomiausia dalis yra simpoziumas, kurio tema "Studentų maištas". Simpoziume dalyvauja, jauniosios, jau išeivijoje susiformavusios mūsų intelektualų kertos atstovai ir lietuviškai kalbantys anglas prof. R. Sealey. Lietuviai sim pozininkai yra šie: B. Cipliauskaite, I. Gražytė, R. Kriauciūnas, A. Liulevičius, J. Navickas, A. Paškus, K. Skrupskelis, V. Skrupskelytė, A. Sužiedelis ir V. Vardys. Visi jie žurnale atsako i A. Sužiedelio pateiktus šiuos penkis klausimus: 1. Kokios yra studentų streikų-riaušių priežastys (kas organizuoja, kokie studentų reikalavimai, kodėl jie reiškiami tokiomis formomis?); 2. Kokia šiuo reikalui yra studentų daugumos nuomonė (ar jie aktyvistams simpatizuoja, ar juos tik toleruoja — ar yra didesnio pasipriešinimo studentų tarpe prie aktivistų metodus?); 3. Kokias šiuo atžvilgiu yra profesūros roľė ir kokios nuomonės reiškiasi profesūroje?; 4. Kokiu priemonių imasi universitetu vadovybės išvengti tokio konfrontacijos (ne tiek paskiros krizės atveju, bet daugiau ateities perspektyvos atžvilgiu?); 5. Kokias galima numatyti ilgalaikės pasekmės (universiteto struktūroje, vadovybės — profesūros — studentų santykiuose)? Reikia atsiminti, kad visi jau čionykiškės mokyklos auklėtiniai simpozinkai šiuo metu patys yra Amerikos ir Kanados aukštųjų mokyklų profesoriai. Idomus, kad jų atskymai taip išvairuoja nuo gerokai konservatyviųjų kone avangardinės minčių. Besidominčių šiuo dienės gančių problemomis, šis simpoziumas bus skaitomas vienu prisidėjim. Išvadų čia neskelbiaame. Tegu jas atidengia pats skaičiotas.

Zurnale paskelbitrys naujiejį Prano Visydo tilėraščiai, atrodo, yra vieni iš geriausių, bet kada periodinėje spaudoje šio autoriaus matytu. Tai jau subrendusio ir savo veida turinčio poetu kalba.

Pradėti spaudinti, matyt, kiek ilgesni darbai, nes jų bus dar teisinių, Zenono Ivinskio "Lietuvos ir Sovietų Sąjungos savybės" (1919-1939) ir dr. Jono Grinius "Lietuvos literatūros perspektyvos". Baigiamas Leonardas Dargio straipsnis "Naujasis ekonomika ir jos kūrėjas Keynes."

Apžvalginėje žurnalo dalyje yra užgriebiamos visuomeninės, socialinės, istorijos, meno, naujų leidinių ir kt. temos.

I LAISVE 1969 m. birželio mén. Nr. 45 (82). Lietuvos Fronto Bičiulių keturmečinės politikos žurnelas. Redaguoją Leonidas Valiukas, P. O. Box 75893, Los Angeles, Calif. 90005. Administruoja Alėksas Kulynas, 1510 East Merced Ave., West Covina, Calif. 91790. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje 5.00 dol.; vienam kitur 3.00 dol.

Tai labai gyvai redaguojamas, daugiausia lietuviškias politines aktualijas užgriebiantis, tačiau kai kur ir i kultūrinį daržą kąja ikestantis žurnelas. Leidinys skaitoja patraukia parinktu temų išvairumu, atviru, tegu kartais ir diskutuotinu, to ar kito klausimo iškėlimu. Tačiau medžiagos "lygio išvairumo" žurnalu pliusu neužsakytume. Redaktorių turėtų labiau žiūrėti, kad tarpas tarp prastokos ir geros mažėtros antrosios sąskaiton.

Žurnalo aptarimo iliustracijai čia tik keletas pavyzdžių —

Tikru nesusipratimui laikytume Ed. Baškio straipsnį "Premijos, pagerbimai ir ordinai", nors jis ir pataipintas "Gyvybinių tautos reikalių" skyriuje. Rašantysis už-

stai pukiai žino ir okupantas, todėl šiandien ir jaučiamas jo tendencija palikti lietuviškąja šviesuomenę tévynėje be lietuviškų mokslo knygų, kad intelektualui tobolintis būtų tik viena galimybė — rusiškieji šaltiniai. Rusiškieji okupantai suprantai ir pamaato, kad tauta, likusi be šamonių savo šviesuomenės ir be pilnintinio kultūrinio kloido, antrukart vien tik savo žemdirbyste neišsigelbės. Mums atrodo, kad pats didžiausias dalykas darbar yra įtempti visas pastangas, kad Krėvės intelektualų nuo taučių nusibarstyto pranašystė neivykta. Šiame amžiuje, tarpukai, pajėgus, kūrybingas ir šamonių savo šviesuomenės ir be pilnintinio kultūrinio kloido, antrukart vien tik savo žemdirbyste neišsigelbės. Mums atrodo,

turgo Kazio Sajos vieno veiksmo tragikomedijos "Maniakas". Si to rūšis Kazio Sajos gana moderniai sukripti vienaveiksmiai teatru ir žiūrovų Lietuvoje yra labai mėgstami. Žurnalas numero 1 — Alfredo Ericho Seno knygos "The Great Powers", Lithuania, and the Vilna Question: 1920-1928" recenzija, parašyta Leonas Sabaliūnas.

AKIRACIAI, 1969 m. gegužės mén. Nr. 5. Atviro žodžio ménraštis. Šio numerio radakcija: D. Bielskus, K. Drunga, R. Mieželis, L. Mockūnas, dr. T. Remeikis, dr. Z. Rekauskas, dr. R. Šliažas. Metinė 10 numerių prenumerata JAV 5.00 dol., kuritur 6.00 dol., atskiro numero kaina 50 centų. Prenumeratas ir atskirai įskaitantys 50 centų. Tačiau vis dėlto nereikėtū užmirsti, vėluoti ir net i kelintaji planą nustumti ir čionykiškūs mūsų pasiekimai. Sakykaim, jau kone prieš metus Chicagoje išėjo platus, kolektyvinis veikalas "Lietuvių literatūra svečių, 1944-1967", bet jo vienokio ar kitokio platesnio aptarimo "Akiračiai" taip ir neįstengė lig šiol suorganizuoti.

Reikia pasakyti, kad "Akiračiai" tikrai nuoširdžiai moka pasidžiaugti nepavydėtinose okupacijos sąlygose pasiektais mūsų kultūrininkų (rašytojų, menininkų, muzikų) laimėjimais Lietuvoje. Šių ménraščio padaroma greit ir akyli. Tačiau vis dėlto nereikėtū užmirsti, vėluoti ir net i kelintaji planą nustumti ir čionykiškūs mūsų pasiekimai. Sakykaim, jau kone prieš metus Chicagoje išėjo platus, kolektyvinis veikalas "Lietuvių literatūra svečių, 1944-1967", bet jo vienokio ar kitokio platesnio aptarimo "Akiračiai" taip ir neįstengė lig šiol suorganizuoti.

LITUANUS, Vol. 14, No. 4. Lithuanian quarterly journal of arts and sciences dealing with the countries and peoples of the Baltic States, particularly Lithuania.

Radaktoriai: Anatolijus C. Matulius, Tomas Remeikis, Antanas Sužiedelis, Bronius Vaškelis. Redakcijos ir administracijos adresas: Lituanus, P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690. Metinė prenumerata 5.00. Leidžia Lituanus Foundation, Inc.

Ménraštis "Ivairius temomis ir požiūriais, daug dėmesio skiria ne tik bendrajai lietuvių tautos problemai, bet ir detaliam visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui župus ir anapus geležinės uždangos.

Dėl šio numerio tik pora prologinių pastabų. A. Daugydės, rašydamas apie dabar taip madingą bendradarbiavimą, be kita ko, sako:

"Būtų nuostolis lietuvių kultūrai, jeigu mes neleistume Lietuvos kultūrininkams pasinaudoti p.v.z. Pasaulio lietuvių archyvu ar Muzikologijos archyvu ir panais Šaltiniams. Todėl reikia apgailestauti, kad Draugas dar nesutiko paskelbtį Al. Gimanto straipsnį, informuojantį apie P. Kežinaičio Lietuvoje ruošiamą lietuvių kinematografinį istoriją. Mat, tame straipsnyje (žr. Akiračiai, 1968, Nr. 4,6 p.) Al. Gimantui siūlo suteiki knygos autoriui prašomas informacijos apie pirmuosius kinematografinius pionierius Amerikoje. Bet jeigu mes nenorime pasidalinti žiniom su autoriumi, rašančiu mokslinių veikalų, jeigu nenorime panaudoti tam savo archyvą, tai kyla klausimas, kam tie archyvai reikalingi. Ar tam, kad būtų ir supūtys?"

Pirmaisiai straipsnyje nieku nepasakoma, kad kas nors tuo filiu reikalo būtu kreipėsi į čionykiškūs ivairius lietuviškosius archyvus ir nesulaukė atsako bei talkos. Kam tada kažkokiomis užuominomis tuos archyvus lyg apkaltinti? Besirūpinantieji kinematografinios istorijos turėjo pirmiausia i tuos archyvus, o ne i Draugą, kreiptis. Archyvų adresai juk jokia paslaptis ir, kiek žinom, jie linkę patarnauti kiek-vienam.

Informacijas apie čionykiškūs ir apie okupuotos Lietuvos kultūrinį gyvenimą "Draugas" nuolat ir nuolat skelbia. Tačiau skelbiti viso straipsnio apie prašomą informaciją dar tik pradėtam dar-

RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd Street
Užstieninių ir vystinių auto taisymas.
Patyre mechanikai. Elektroninis motoro patikrinimas. Vilkikas.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353
Savininkas Juoza (Joe) Juraitis

BANGA
TV, Radio, Stereo, TV antenos,
air-conditioners, Pard. ir talymas.
2649 W. 63rd St. — Tel. 434-0421
Vakarais skambinti WA 5-3607
P. Rudėnas K. Simulis

DAZYMAS
PIGIAI DAZAU KAMBARIUS.
VALAU KILIMUS IR BALDUS.
J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

MOVING
A. NAUJOKAITIS
Apdraustas perbrausymas
Ilgu metų patyrinmas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

A. ABALL ROOFING CO.
Istalgiai prieš 49 metus
Dengiamo visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujas kaminius, rūnas, nutekamonus vamzdžius. Dėkojame iš lauko. Taisome mūrus "tuck-pointing". Plinai apsiraude. Visas darbas garantuotas.

LA 1-6047 arba RO 2-8778
Apskaičiavimai nemokamai
Skambinkite bet kuriuo laiku

LITUANUS
MINĖDAMAS 15 METŲ SUKAKTI,
SKELBIA JUBILIEJINĮ VAJU — SU YPATINGOM DOVANOM.

Jau penkioliki metai, kai Lituanus, leidžiamas anglų kalba, atlieka laisvąjį lietuvių šauklio pareigas 97 pasaulyje šalyse — tiek valstybių jis paštaus pastiekių kartus metuose. Penkioliko metų sukakties proga, esame ir būsimi Lituanus skaitojojai, atsiunti 5 dol. čeką, kviečiame dovanai at-

siunti šampano bonką. Cekius rašyti LITUANUS vardu, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690. Gavę iš Jūsų prateštą ar visai naują prenumeratą, tuoj pasiūlyme šampano korteles, kuria nemokamai išskeliate i šampaną vienoje iš devynių korteležų pažymėtų, didžiųjų Kane Beverage krautuvų Chicagoje. Dovaną atsiunti su kortele asmeniškai.

Sia proga dėkojame Kane Beverage krautuvėms už dovanotą šampaną.

LITUANUS
LITUANUS, MINĖDAMAS 15 METŲ SUKAKTI,
SKELBIA JUBILIEJINĮ VAJU — SU YPATINGOM DOVANOM.

Jau penkioliki metai, kai Lituanus, leidžiamas anglų kalba, atlieka laisvąjį lietuvių šauklio pareigas 97 pasaulyje šalyse — tiek valstybių jis paštaus pastiekių kartus metuose. Penkioliko metų sukakties proga, esame ir būsimi Lituanus skaitojojai, atsiunti 5 dol. čeką, kviečiame dovanai at-

siunti šampano bonką. Cekius rašyti LITUANUS vardu, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690. Gavę iš Jūsų prateštą ar visai naują prenumeratą, tuoj pasiūlyme šampano korteles, kuria nemokamai išskeliate i šampaną vienoje iš devynių korteležų pažymėtų, didžiųjų Kane Beverage krautuvų Chicagoje. Dovaną atsiunti su kortele asmeniškai.

Sia proga dėkojame Kane Beverage krautuvėms už dovanotą šampaną.

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARANTEE
Tires against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.

Country Auto & Tire Service
2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois

Telef. — **GRovehill 6-7777**

Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v. šešt. 7 v. r. — 3 v. p.p.

Sekm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas MIKAS ČESAS

Siuvimo Mašinos — Dulkių Siurbliai

• BERNINA
• NECCHI
• ELNA
• VIKING
• PFAFF
• SINGER

Parduodame, nuomojame ir laisvomis slūrimis dulkių siurblius priešnamis kainomis ir salygomis. Turime daug.

Aptarnaujame Chicagoje ir priešnamose.

B and B DISTRIBUTING COMPANY
A to Z Sewing machines and Vacuum cleaners

4081 ARCHER AVE. (Prie California Ave.), Chicago, Ill. Tel. 927-4702

Vedėjas Arvydas M. DIKINIS

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

Onos Maksimaitytės (Girėtės), istorikė, studija "Lietuvos sukilėlių kovos 1863-1864 m." išleista Vilniuje. Ši veikalai ji ruoše visą dešimtmjetį. Yra 294 psli. apibūdintas.

10% — 20% — 30% pigiau mokesčių apdraudia nuo aigties ir automobilio pas.

FRANK ZAPOLIS
3209½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

SIUNTINIAI | LIETUVĀ
ir lotus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5900

10% — 20% — 30% pigiau mokesčių apdraudia nuo aigties ir automobilio pas.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plaumame ir vaškuojame visu rūšių grindis

J. BURNYS — Tel. RE 7-5168

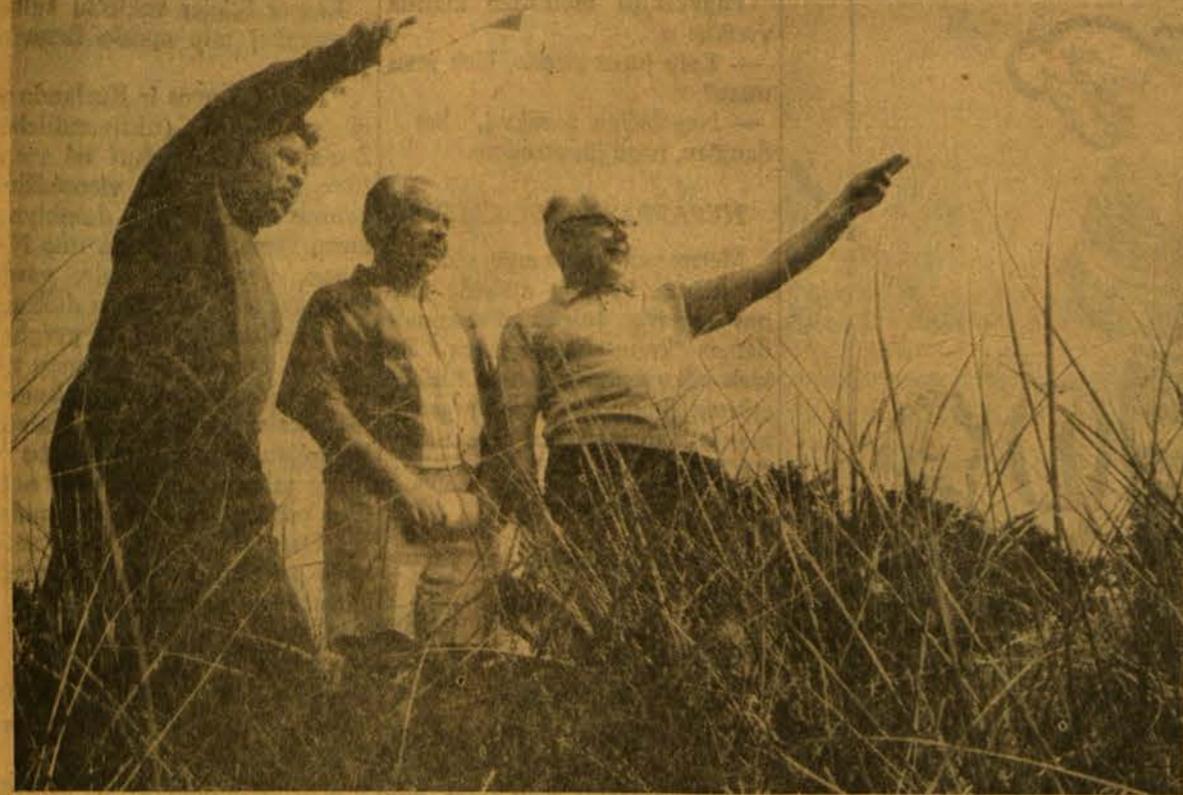
WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters
Nuomoja — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS VIRS 50 m. patikimais patarnavimas NAUJOJE VIETOJE 5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

Rankinis išpaustyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skeibimams rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago Tel. Virginia 7-7258 - 59

Perskaite "Draugą", duoti į kitiems pasiskaityt.

MOVING
Perkrausto baldus



Zvelgiant į Michigano ežero platybes po literatūros vakaro lietuvių vasarvietėje, Union Pier, Mich. liepos mėn. 13 d. Is kairės į dešinę: Henrikas Nagys, Kazys Bradūnas ir literatūros vakaro moderatorius žurnalistas Jurgis Janušaitis.

Nuotr. Algirdo Grigaičio

Kultūrinė Kronika

• Italų meisterio (17 amž) paveikslas Telšiuose. Kaip rašo Vilniuje leidžiamas mėnesinis kultūros žurnalas "Kultūros bairai" š. m. birželio mėnesio numeryje, Telšių kraštotyros muziejaus Vakarų meno skyriaus italių tapybos rinkinyje, be kitų paveikslų, yra ir žymaus italių resešiono dailininko Giovani Rancesco Barbieri – Guercino de Cento vidutinio formato aliejinių paveikslas drobėje "Sv. Agnietė". Šio italių tapybos šeđevro autorius meno istorijoje žinomas labiau Guercino vardu. Jis gimė 1591 m. vasario mėn. 8 d. netoli Bolonijos esančiame Cento miestelyje, mirė Bolonijoje 1666 m. gruodžio mėn. 22 d. Jo mokytojai buvo italių menininkai B. Bertoci B. Genari ir P. Zagnoni, o ypač jo vyresnis kaimynas L. Carracci. Jis dirbo Cento ir Bolonijos miestuose, Romoje, Modenoje ir kitur. Venecijoje jam darė didelės įtakos Ticiano kūryba. Jis yra Romos Villa Ludovico freskuoautorius. Pirmojo periodo jo kūryba yra nuotaikingesnė bei margesnė.

Guercino – Barbiero kūriniai yra žymiausiųose pasaulyje muziejuose: Bruselyje – "Madona su šventaisiais" (1616), "Tabitos Petro pabudimas" (1618), Florencijos Palazzo Pitti – "Zuza-

Guercino Sv. Agnietė
(Telšių kraštotyros muziejuje,
žiūr. kroniką)

daug piešinių ir žanrinių scenų bei peizažų.

"Sv. Agnietė" i Telšių kraštotyros muziejuje pateko 1940 metų rudenį, nacionalizuojant dvaru inventorių. Muziejaus inventori-

paimtas iš Kretingos dvaro. Matyt, šis italių dailės šeđevras yra buvęs grafo Tiškevičių meno rinkiniuose.

• Laisvojo pasaulio lietuvių poezijos antologija kitamet išleidžia "Ateities" leidykla. Ji apima lygiai 25 metų pakario laikotarpį: 1945-1970 metus. Leidiny bus daugiau kaip 500 psl. Ji redaguoją Kazys Bradūnas. Antologijai išvadine studija rašo dr. Viktorija Skrupskelytė.

• Vlado Šlaito nauja poezijos rinkinį "Aguonu gaisras", leidžia "Ateities" leidykla. Knyga išeis poeto lankymosi JAV ir Chicago proga. Kaip žinome, poetas Vladas Šlaitas gyvena London, Anglijoje, bet ši rudenį, Anglijos Lietuvių klubo Chicagoje kviečiamas, lankysis Amerikoje ir lapkričio mėn. 9 d. skaitys savo poezią Jaunimo centre, Chicagoje, klubo rengiamam literatūros vakare.

• Dar apie premijas ir premijininkus Lietuvos. Skulptorius R. Antinis, Panevėžio dramos teatro ir filmu aktorių D. Banionis, muzikologė J. Čiurlionytė, rašytojai Just. Marcinkevičius ir J. Paukštėlis, taip pat ir Vilniaus dramos teatro režisierius H. Vanevičius, kaip jau ankšiau trumppai minėjome, tapo apdovanoti šiu metų respublikinėmis premiomis už nuopelnus literatūros bei kitų menų srityje.

R. Antiniui premija paskirta už skulptūras "Už ateitį", "Skaus-

mas", "Kanklininkas", "Nepalaužiamoji", "Dūdorius" ir "Eglė, žalčių karalienė". D. Banionui už vaidmenį teatre ir filmuose. J. Čiurlionytei už veikalą "Lietuvių liaudies dainų melodikos bruozai". J. Paukšteliui už trilogiją – "Jaunystė", "Neteikė, saulele" ir "Čia mūsų namai". O. J. Marcinkevičiui ir H. Vancevičiui už "Mindauga": vienam už parašymą, kitam už surežisavimą.

Kitos septynios premijos pasiskirtos už mokslo ir technikos sričių darbus. Tik dvi tos premijos nedalomos, o kitos pasidalintinos tarp trijų, viena net tarp septynių autorų. Vienas iš apdovanoto trejetų yra Vilniaus "Širdininkai" – širdies bei kraujagyslių gydytojai – chirurgai: A. Marcinkevičius, L. Laucevičius ir Ch. Kibarskis. Premijuoti ir trys Vilniaus miesto istorijos autorai: J. Jurginius, V. Merlys ir A. Tautavičius. Iš septynias dalis dalinama premija yra už keturis Lietuvių literatūros istorijos tomos.

Vadinamuosiu lenininių premijų šiomet Lietuvoje niekas negavo.

• Albino Žukausko, seno vilniečio rašytojo, poezijos rinkinė "Sunkus džiaugsmas" išleista Vilniuje. Apima 1936-1968 m. jo parašytą poezią, 387 psl.

MOVING

Apdrausta perbraukymas
Ivairių atstumų

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE

Tel. FRONTIER 6-1882

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781

METALO IR STIKLO

Ivoros, Stogeliai, Durys
Langai, Rynos, Turekliai

TELEVIZIJOS

Spalvotas ir paprastos, radijai,
stereo, oro vėsintuvai.

Pardavimas ir talysmas

J. MIGLINAS

Krautuvė Marquette Pk.

2346 W. 69th Street 776-1486

Namų tel. — PR 6-1063

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

COSMOS EXPRESS

MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.

2608 69th St. Tel. WA 5-2787

2501 69th St. Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St. Tel. 254-3320

Dideliai įvairių prekių pasirinkimai

E. ir V. ZUKAUSKAI

Spygliai ir Dygliai

Redaguojas dr. S. ALIUNA.

MĒNULIS IR ROMANTIKA

Taip sakant, astronautai visą romantiką tėkė į kampą, nebėra geltonojo ménulio romantikos, šviesios ménesienų ir dūsavimų po beržais. Technika visą romantiką į nieką pavertė, kaip ten koks Donelaičio pavasaris. Būdavo žmogus padūsauji, išsimyli, stebi ten ménulį, kuris saulūčė vėdė, o dabar visa baigtą, ten kažkokie milžiniški astronautai batai palikti ir vežėčios. Tik aparatų gaila, kuriuos paliko. Vieinas radijo komentatorius pareiškė, kad tu aparatu ir lekė pasigrobi sovietiškoj Luna 15, ir tačiau taip trenkėsi į ménulį, kad visa į nieką pavirto lyg koks penkmečio planas. Viskas iš to garsio virto kaput, anot "Chicago Sun Times" dienraščio. Brežnevės sako mokslininkams kūjeliu per pakausi patrankys ir kai kam piauvėliu per gerklele, visus iš Solženitino aprašyto pirmojo rato į žemėsnius rato pragarėli pasiūs. Esą, anot Kosygino, liaudies žmonės geriau supranta komunizmo reikšmę, Lenino garbei mėšlovėžio sočlenktynės ivykdę, o mokslininkai žvaigždės iš erdvės neatgabeno Lenino barzdėli pausočiai.

Chicagoje gi buvo tokiai, kurie, taip sakant, už kvoterį visa Apollo 11 parduotų. Taip bent išryškėjo iš Chicagos dienraščio spausdinto reportažo su buvais. Lietuviu "Vilnies" bosas Andriulis ir kiti šaukė, kad esą pinigus, vieton vežti į ménulį, amerikiečiai turi atiduoti skurdiesiems "Vilnies" pastatams remontuoti, nes, kai atvažiuoja svečiai iš rojaus, tai nuejė pas atsilikėlių kapitalistų laikraščius, mato gražiausius pastatus, o "Vilnies" ponai kaip kokio kolchozo vištinyčioj sėdi, visai negalėdami pradoti to pažangumą, apie kuri nuoletas.

D.K.

SUJAUKTA DAUGUMA IR MAŽUMA



Bet mums čia svarbiau romantikai ménulio pusė, o ne politinė. Kai ménulio romantika pavarto realybę, tai reikia tiketi, kad ir daugelis ménų grįš iš kokių lunatinų klajonų į konkretybę. Pavyzdžiu, reikia manyti, kad veiksniai supras, jog romantinis reżoliucijų amžius baigėsi, tad reikia daugiau gyvų raštų ir gyvų paskaitų, gyvų vaizdų ir straipsnių, amerikiečiams. Gal grįžtė žmonės iš romantikos, ir supras, kad visokie kongresai, paskende sayitarpinių pokalbių gelsoj ménesienoj, yra tik šaip jau kulkus pasivaikščiojimas po savo sodeli, ménesienai šviečiant.

Praeina ménesienai, pasibaigia visa romantika, ir lieka tik buve prisiiminimai apie būvusią baisią veiklą, tik jos rezultatai dingsta kaip delčios ménulius.

Ménulinei romantikai žlugus, gal grįžti realybę ir tie, kurie mano, kad asmens spaudoje apspaudymas yra maždaug astro-nautinis žygardis. Realybėi nugalinti romantika, gal kai kai pra-

Seniau buvo kitas reikalas, aiškiai žinojai, jeigu yra dauguma tai ir buvo dauguma, jei buvo mažuma tai ir buvo mažuma. Matyt šias savokas sujaukė diktatorialiai, kurie, būdamai mažoje mažumoje, valdo didžiąją daugumą.

Paimkim demokratine Amerika, įstatymus leidžia dauguma, o juos igyvendina pagal mažumos nurodymus. Kiek žinome, žydai sudaro mažumą, bet pasiūlytėjus televizijoje aiškiai matai, kad jie yra daugumė.

Universitetuose studentų mažuma nurodo kada demonstruoti, kada uždaryti ir nutraukti mokslo bei padegti pastatas. Kanadoje įvesta kaijо valstybinė kalba anglų ir prancūzų, kad būtų patenkinta dauguma ir mažuma. Kyla klausimas, kaip yra su lietuviu, lenkais, italais ir kita, kurie nepriimtai nei prie daugumos, nei prie mažumos.

Zymiai blogiau šiame krašte. Kadangi esam mažoj mažumoje, tai negalim savęs laikyti dauguma, kreipiaus pas šio krašto mažumą indėnus, kad priimtu mus kompaktinė mase į savo mažumos tarpa. Buvo gautas griežtas, nes tik jie esą tikrieji šio krašto gyventojai, o més aisiausiai iš

Linksmai apie kalbos mokslią

"Labai nemokslisės Europos vystovardžius identifikuoti su panašiai skambančiai lietuviškais žodžiais, O. C. Gedgaudas tai daro. Sakysime germanų tau-telė "Suevi" jam yra "sueviai", o "aicius" jis jungia su "eiti". Visiems yra žinomi Vokietijos miestas Koelnas ir mūsų žodis kelnės, Italijos upė Padas ir mūsų padas. Japonijos miestas Sakai ir mūsų sakai "skaidri derva". Amerikos miestas Saugus ir mūsų būdvardis saugus. Fidži salys uostas Suava ir mūsų šuva, Bulgarijos miestas Varna iš mūsų paukštis varva... Jei kas bandytu tvirtinti, kad tarp šiu žodžių yra kas nors bendro, pats būtų varva."

J. Tininis

Geriausias lietuvių romanas

Lietuvoje einančio "Pergalėj" V. Kazakevičius šiu metu 3 nr. išryškinė M. Bayarsko romana "Pilkieji namai", kur autorius "stipriausiai akcentavo nusivylimą dipukiaš buitimi". Esą Bayarsko beletristika turi "išskirtinės pažintinės reikšmės". Žodžiu, taip išskyre 1947 m. išėjusį romaną "Pergalė". Čia eina "Aidai" ataidėjo (tam ir Aidai, kad ataidėtu) ta teigima birželio méniesio numerijoje kitu straipsniu, kur panelė Stanelytė rašo apie "Pilkųjų namų" romaną, teigdamas: "Negalima jam nepripažinti tam tikros istorinės ir ypač liudijamosios reikšmės".

Žodžiu, jei jau "šiapus ir anapus" ir geležinės uždangos sutampa, kad "Pilkieji namai" geriausias romanas, tai tegu dr. K. Keblys mušasi į krūtinę, perklasifikuodamas savo geriausius romanus eilę, vietot ten kokios "Keliolės" pastatydamas "Pilkuosius namus", kas ypač šiai rezidencijai statymo laikais labai reikšminga.

REIKSMINGAS MOKSLAS

"Vyna ir konjaką reikia mokėti gerti, taip pat reikia mokėti ivertinti ir skonį."

J. Venckus, SJ.

"O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

Dail. R. Viesulas

— Jei nori kopk į Everestą, Ar žvelk nuo sandėlio alaus— Visur vienos vaidzas bresta Pasaulio realaus.

— Dail. R. Viesulas

— Aukščiausiai, kai paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas

— O dabar pagalvojus, net nebeprisimenu, kada paskutinį kartą dainavau. Civilizacija. Pagaliau, išėjė vakarais ant gono, nesubliaus "Sériaus žirgelį".

— Dail. R. Viesulas